

Shusui Kotoku, 1871-1911

Σύντομη βιογραφία του δημοσιογράφου Kotoku Shusui, ο οποίος βοήθησε τα μέγιστα στην εισαγωγή του αναρχισμού στην Ιαπωνία και εκτελέστηκε ως κατηγορούμενος για προδοσία.

Γεννήθηκε στις 4 Νοέμβρη ή – κατά άλλους – στις 23 Σεπτέμβρη 1871 και πέθανε (εκτελέστηκε) στις Γενάρη 1911.

Ο Kotoku Shusui ήταν αρχικά σοσιαλιστής και μετέπειτα αναρχικός και έπαιξε καθοδηγητικό ρόλο στην εισαγωγή του αναρχισμού στην Ιαπωνία κατά τα πρώτα χρόνια του 20ού αιώνα, ειδικότερα μέσα από τις μεταφράσεις έργων Ευρωπαίων και Ρώσων αναρχικών όπως του Κροπότκιν στη γιαπωνέζικη γλώσσα.

Ήταν, επίσης, ριζοσπάστης δημοσιογράφος και εκλαμβάνεται συχνά ως ένας από τους μάρτυρες του αναρχισμού καθώς εκτελέστηκε ως κατηγορούμενος για προδοσία από την ιαπωνική κυβέρνηση.

Ο Kotoku, από τον τόπο γέννησής του μετακινήθηκε προς την πόλη Nakamur της επαρχίας Kochi, και αργότερα στο Τόκιο όταν ακόμα ήταν έφηβος, γινόμενος δημοσιογράφος το 1893. Από το 1898 διατηρούσε τακτική στήλη στην εφημερίδα «Every Morning News», μία από τις πιο ριζοσπαστικές εφημερίδες της εποχής. Αλλά παραιτήθηκε όταν η εφημερίδα υιοθέτησε φιλοπολεμική στάση στον τότε ρωσο-ιαπωνικό πόλεμο.

Το 1903 ήταν συνιδρυτής της εφημερίδας «Common People's Newspaper» με έναν άλλο πρώην δημοσιογράφο της «Every Morning News», τον Sakai Toshihiko. Η σημαντική αντιπολεμική στάση αυτής της εφημερίδας ήταν κάτι το ξένο και εναντίον του σχετικού νόμου περί Τύπου και έτσι οι εκδότες της είχαν αρκετές φορές προβλήματα με την κυβέρνηση εξαιτίας των οποίων ο Kotoku καταδικάστηκε σε φυλάκιση και κάθισε στη φυλακή πέντε μήνες (Φλεβάρης-Ιούλης 1905).

Το 1901, όταν ο Kotoku αποπειράθηκε να ιδρύσει το Ιαπωνικό Σοσιαλδημοκρατικό Κόμμα με τον Sakai, δεν ήταν ακόμα αναρχικός, αλλά σοσιαλδημοκράτης. Οι Sakai και Kotoku ήσαν οι πρώτοι που μετέφρασαν το «Κομμουνιστικό Μανιφέστο» στη γιαπωνέζικη γλώσσα και η μετάφρασή τους αυτή δημοσιεύθηκε στην «Common People's Newspaper», κάτι που οδήγησε στη επιβολή μεγάλου προστίμου σε βάρος τους.

Οι πολιτικές του απόψεις άρχισαν να αλλάζουν και να κλίνουν προς μια ελευθεριακή φιλοσοφική θεώρηση όταν διάβασε το έργο του Κροπότκιν «Αγροί, Εργοστάσια, Εργαστήρια» στη φυλακή. Σύμφωνα με τον ίδιο, «μπήκα στη φυλακή ως μαρξιστής σοσιαλιστής και βγήκα ως ριζοσπάστης αναρχικός»!

Τον Νοέμβριο του 1905, ο Κοτοκου ταξίδεψε στις ΗΠΑ για να μπορέσει από εκεί να ασκήσει ανεμπόδιστος και ελεύθερος την κριτική του στον αυτοκράτορα της χώρας του τον οποίο θεωρούσε ως τοποτηρητή του καπιταλισμού στην Ιαπωνία. Κατά τη διάρκεια της παραμονής του στις ΗΠΑ, ο Κοτοκου ήρθε περισσότερο σε επαφή με τη φιλοσοφία του αναρχικού κομμουνισμού καθώς και του ευρωπαϊκού συνδικαλισμού. Πήρε μαζί του το έργο του Κροπότκιν «Αναμνήσεις ενός Επαναστάτη» για να το διαβάσει στο ταξίδι του στην Καλιφόρνια από την πλευρά του Ειρηνικού. Όταν έφτασε εκεί, άρχισε επαφή και αλληλογραφία με Ρώσους αναρχικούς και το 1909 είχε ήδη μεταφράσει την «κατάκτηση του Ψωμιού» του Κροπότκιν.

Τον Μάρτη του ίδιου χρόνου τυπώθηκαν χίλια αντίτυπα της μετάφρασης αυτής και άρχισε να διανομή τους σε εργάτες και φοιτητές στην Ιαπωνία.

Τον Ιούνιο του 1906 επέστρεψε στην Ιαπωνία. Την ημέρα της επιστροφής του, 28 Ιούνιο, καλέστηκε μια δημόσια συγκέντρωση για το καλωσόρισμά του. Στη συγκέντρωση αυτή, μίλησε ο ίδιος με θέμα «Το ρεύμα του παγκόσμιου επαναστατικού κινήματος». Στην ομιλία του αυτή, καταφέρθηκε ενάντια στις κοινοβουλευτικές μεθόδους (π.χ. την πολιτική των μαρξιστικών κομμάτων) και υπέρ της γενικής απεργίας ως «μέσου προς τη μελλοντική επανάσταση». Η άποψη αυτή ήταν αναρχοσυνδικαλιστική και αυτό γιατί την ίδια εποχή ο αναρχοσυνδικαλισμός ανερχόταν στις ΗΠΑ με την ίδρυση των Βιομηχανικών Εργατών του Κόσμου (IWW - Industrial Workers of the World) κάτι που έδειξε τις επιδράσεις που δέχθηκε ο ίδιος κατά την παραμονή στις ΗΠΑ.

Την ομιλία αυτή ακολούθησε μια σειρά άλλων ομιλιών – που έγιναν και άρθρα – από τις οποίες μια από τις πλέον γνωστές ήταν αυτή με θέμα «Η αλλαγή στη σκέψη μου». Στα άρθρα αυτά, ο Κοτοκου προπαγάνδιζε υπέρ της άμεσης δράσης παρά υπέρ του πολιτικού αιτήματος του δικαιώματος ψήφου, κάτι που προκάλεσε τριγμούς και διαμόρφωση δύο αντίθετων μεταξύ τους ρευμάτων στο γιαπωνέζικο εργατικό κίνημα, τους αναρχικούς κομμουνιστές και τους σοσιαλδημοκράτες.

Η διάσπαση αυτή έγινε περισσότερο εμφανής όταν επανεκδόθηκε η εφημερίδα «Common People's Newspaper», η οποία τελικά σταμάτησε την κυκλοφορία της τον Απρίλιο του 1907 και δύο μήνες αργότερα τη διαδέχθηκαν δύο εφημερίδες, η σοσιαλδημοκρατική «Social News» και η (νέα) αναρχική «Common People's Newspaper» στην Osaka.

Αν και οι περισσότεροι αναρχικοί ήταν υπέρ των ειρηνικών μέσων αγώνα, όπως η προπαγάνδα, υπήρξαν αρκετοί αναρχικοί της περιόδου αυτής που στράφηκαν στην τρομοκρατία ως μέσου πραγμάτωσης της επανάστασης και του αναρχικού κομμουνισμού ή τουλάχιστον ως μέσου χτυπήματος του κράτους και της εξουσίας. Η καταστολή σε βάρος εφημερίδων και οργανώσεων, όπως το Σοσιαλιστικό Κόμμα Ιαπωνίας, καθώς και η επιβολή αστυνομικού καθεστώτος, κάτι που απέτρεψε τη δημιουργία μαζικών συνδικαλιστικών

οργανώσεων και την κήρυξη απεργιών, ήταν οι κύριοι λόγοι που οδήγησαν στην ανάδυση αυτής της τάσης στην Ιαπωνία.

Ωστόσο, το μόνο γεγονός που συνέβη ήταν όταν 4 αναρχικοί συνελήφθησαν επειδή κατείχαν υλικό για την κατασκευή βομβών. Αν και δεν σημειώθηκαν βομβιστικές επιθέσεις, τον Δεκέμβρη του 1910 συνελήφθησαν εκατοντάδες αναρχικοί, από τους οποίους οι 26 καταδικάστηκαν με την κατηγορία της συνομωσίας για την δολοφονία του αυτοκράτορα. Άλλοι 12 αναρχικοί, συμπεριλαμβανομένου και του Kotoku, απαγχονίστηκαν στις 24 Γενάρη 1911.

* Δημοσιεύτηκε στο libcom.org Ελληνική μετάφραση «ούτε θεός-ούτε αφέντης», 25 Ιούνη 2007. Δημοσιεύεται και στο <http://ngnm.vrahokipos.net>